

Dags för en stark och träffsäker tillväxtpolitik

Ekonomiska utsikter våren 2023

LO-ekonomerna

AGENDA

- **Internationell ekonomi**
- Svensk ekonomi
- Ekonomisk politik

Världsekonomin försvagas under 2023

Lägesbilden:

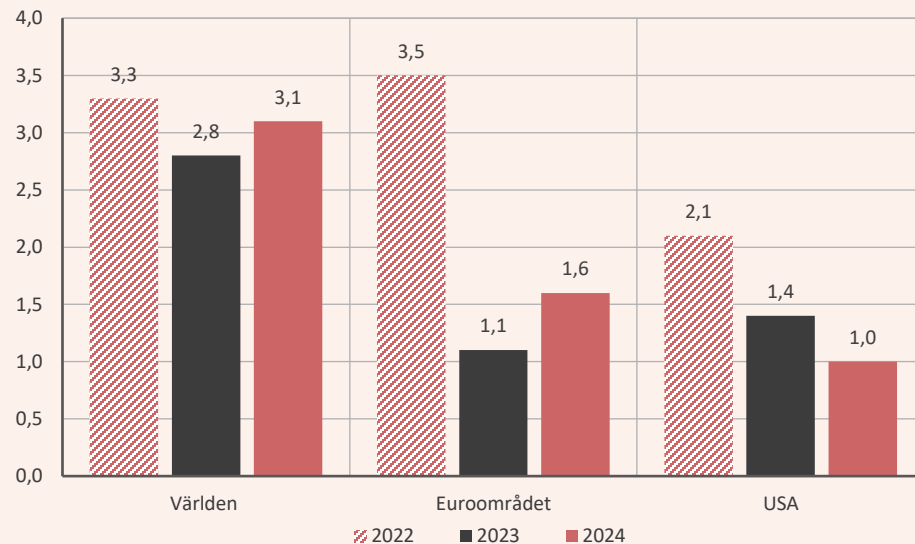
- Försvagad global tillväxt koncentrerad till Europa, Nord- och Sydamerika
- Europa klarade energikrisen bättre än väntat – offentlig konsumtion bidrar positivt, privat produktion negativt
- Inflationen har toppat och är på väg ner

Största risker:

- Centralbankerna ligger kvar med höga räntor för länge
- Finansiell oro tilltar och stramar åt kreditgivningen

Tillväxt 2022-2024, utvalda regioner

Procent

Källa: EU-kommissionen

AGENDA

- Internationell ekonomi
- **Svensk ekonomi**
- Ekonomisk politik

Inflationen har toppat och faller mot målet

Inflation mätt i KPI och KPIF

Procent

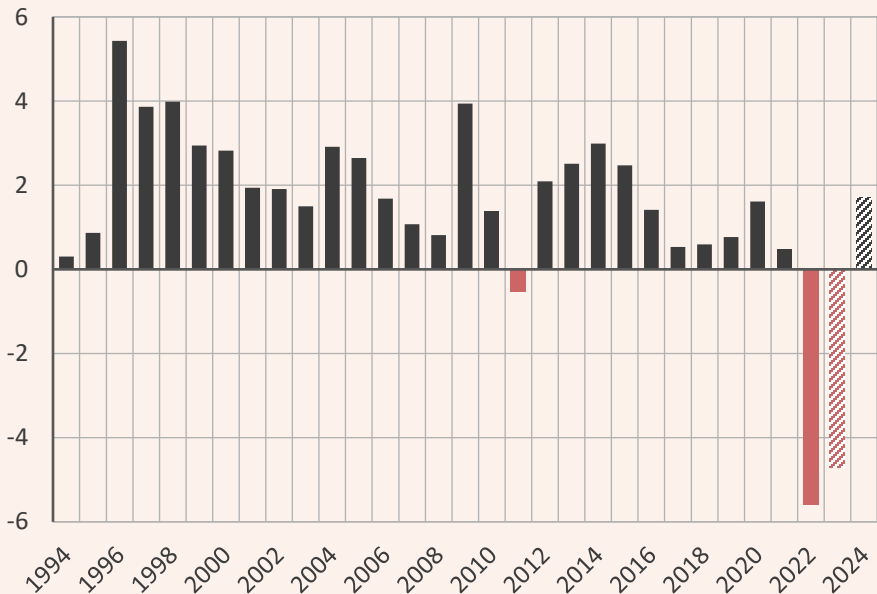
- Energi- och råvarupriser bidrar nu till att dra ner inflationen
- Prisökningar har värkt sig igenom systemet och andra varor/tjänster ökar nu långsammare
- Positiva siffror från Europa där inflationen faller snabbare än väntat

Men hushållens köpkraft har försvagats av urholkade löner och stigande räntor

Reallöneutveckling 1994-2024 (KPI)

Procent

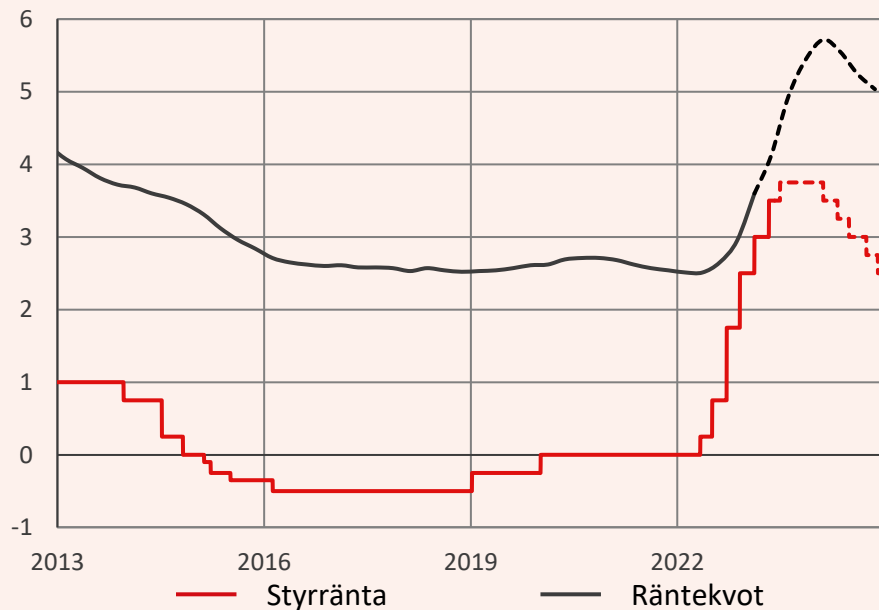

NOT: Reallön här beräknad som nominell löneökning - inflationstakt enl. Medlingsinstitutets standard

Källa: SCB

Styrränta och räntekvot

Procent respektive procent av disponibel inkomst

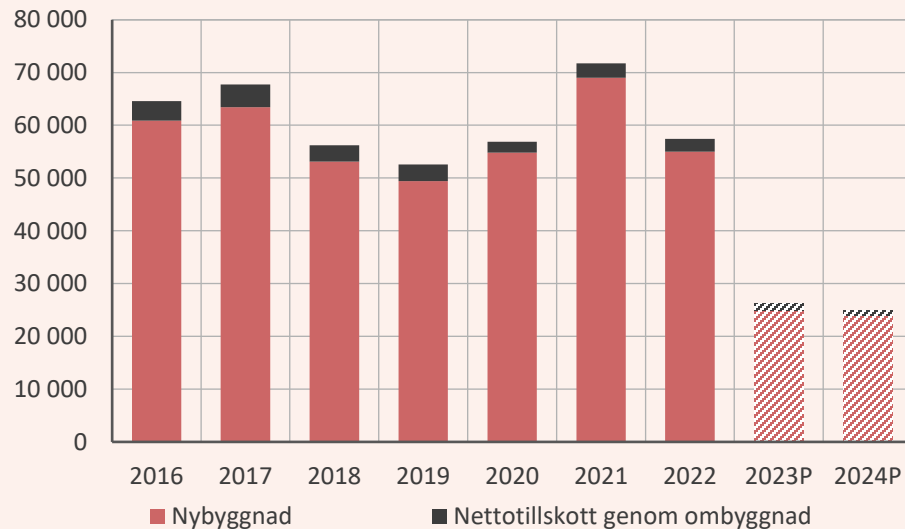
Källa: Riksbanken

Bostadsbyggandet tvärnitar

Påbörjade bostäder

Antal

- Största bostadskraschen sedan 90-talskrisen
- Prisfall motsvarande 15-20 % jämfört med toppen
- Nuvarande byggtakt betydligt lägre än tillväxttakten i antalet hushåll
- Investeringar i anläggningar går dock mycket bra

Källa: Boverket, egna beräkningar.

Ansträngd ekonomi i kommunsektorn tvingar fram nedskärningar som drar ner tillväxten

Kommunsektorns ekonomi

Miljarder

	2022	2023	2024
Verksamhetens nettokostnader	-1001	-1087	-1140
Skatteintäkter	852	886	922
Generella statsbidrag o utjämning	210	211	213
Verksamhetens resultat	61	11	-5
Finansnetto	-17	-17	-22
Resultat efter finansiella poster	43	-6	-28
<i>Resultat, andel av skatter och bidrag, % (ska vara 2%)</i>	4,1	-0,6	-2,4

- Kostnaderna 2023-2024 växer snabbare än skatteintäkterna
- Nedskärningar genomförs 2023 men ännu större väntas 2024 för att nå resultat enl. balanskrav
- Regeringen har remitterat förslag om 22 miljarder i skattesänkningar för nästa år – riskerar tränga undan resurser till vård, skola och omsorg i Budgetpropositionen för 2024

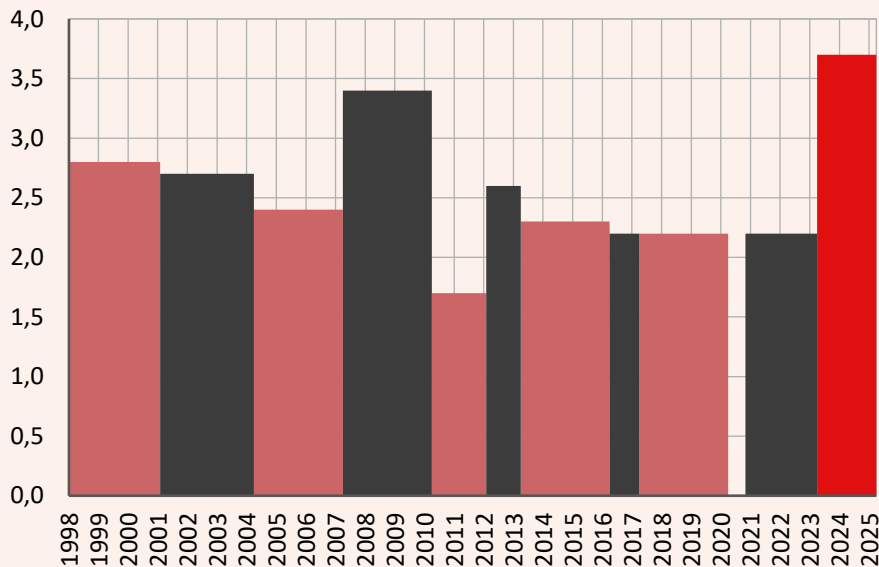

Parterna har hindrat risken för en pris-löne-spiral men löntagarna har betalat ett högt pris

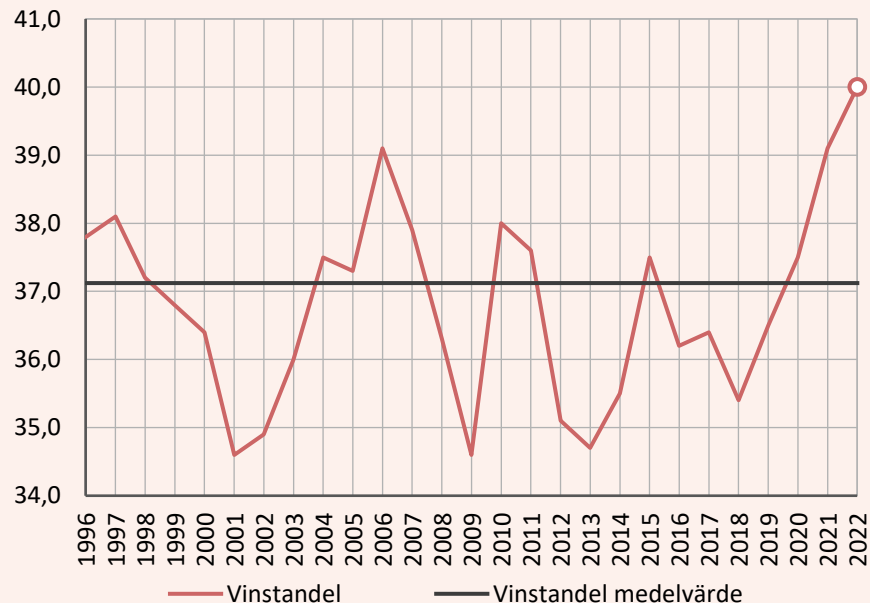
Industrimärket 1998-2025

Årlig ökningstakt under resp. avtalsperiod

Vinstandelen i näringslivet

Procent av förädlingsvärdet

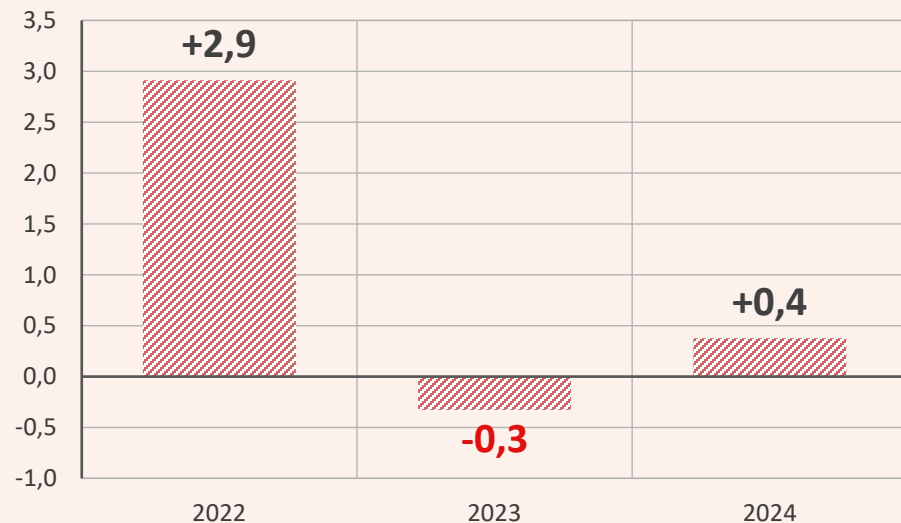
Källa: Konjunkturinstitutet.

Svensk ekonomi krymper 2023 för att börja växa igen 2024

Tillväxt 2022-2024

Procent

Källa: SCB, Egna beräkningar

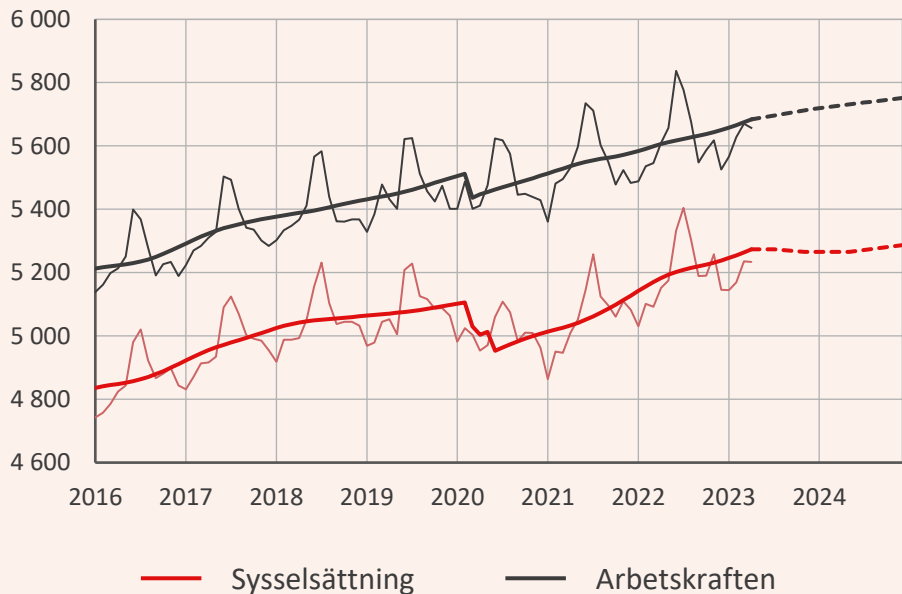
- Hårt pressade hushåll drar fortsatt ner på sin konsumtion
- Bostadsbyggandet har tvärnitat
- Svag offentlig konsumtion när kommuner och regioner skär ner
- Näringslivsstrukturen (industrin) räddar oss från en djupare lågkonjunktur

Arbetsmarknaden har varit motståndskraftig men väntas nu försvagas

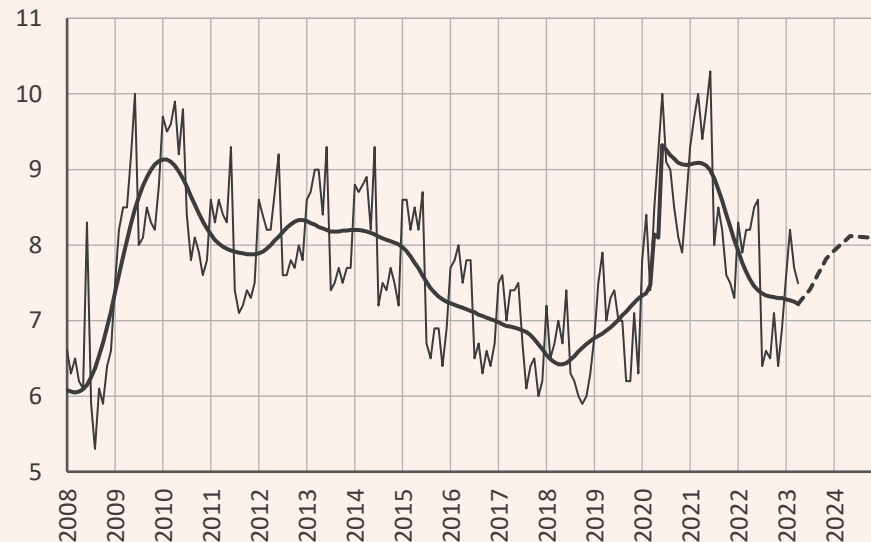
Arbetskraft och sysselsättning

Tusental

Arbetslöshet

Procent av arbetskraften

AGENDA

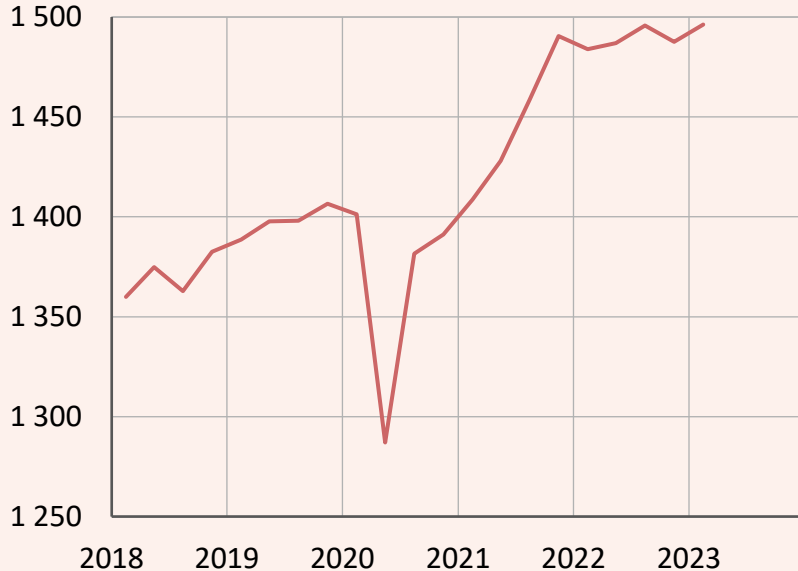
- Internationell ekonomi
- Svensk ekonomi
- **Ekonomisk politik**

Sveriges inflation beror inte på inhemsk överhettning: Riksbanken borde börja sänka räntan

BNP per kvartal
Miljarder kronor

Källa: SCB

Riksbanken kan nu börja sänka räntan:

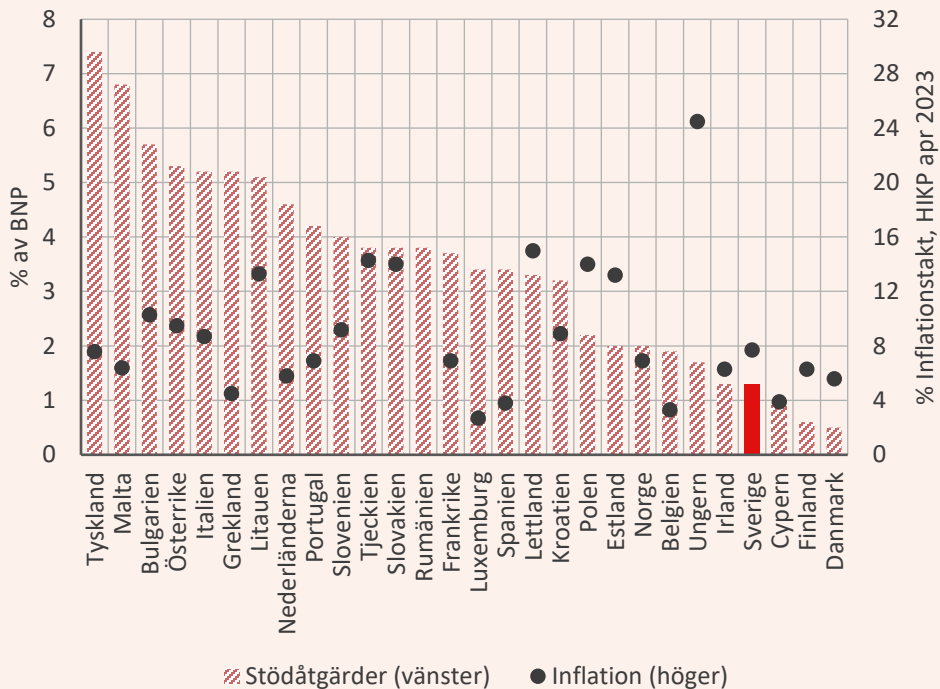
- Knappt någon tillväxt senaste 1,5 åren och låga förväntningar framåt
- Penningpolitiken har stor effekt på lånevolym, hushållens konsumtion, bostadsbyggandet mm – men liten effekt på den här typen av inflation
- Prisbildning komplex process. Ej rak funktion från aggregerad efterfrågan till inflation.
- Pris-lönespiral nu avvärjd

Regeringen passiv med hänvisning till inflationen – men svårt att se stöd för denna hållning i data

Stöd till hushållen och inflation i europeiska länder

Procent av BNP resp. procent

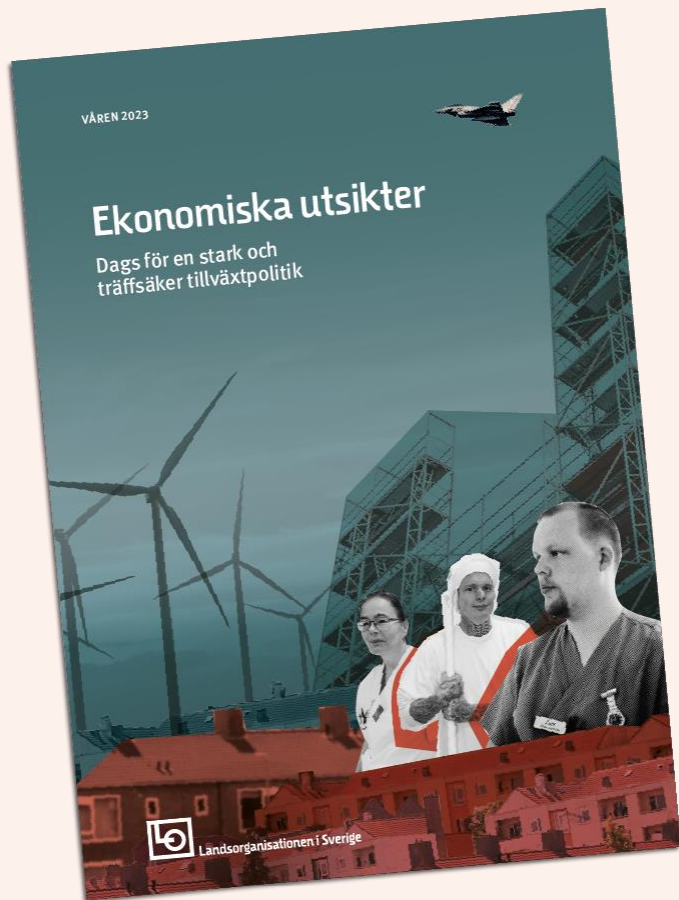

- Frankrike eller Tyskland har samma inflation som Sverige men har satsat mångdubbelt på att skydda hushållen
- Gemensamt för alla länder med en högre inflation är att de ligger i Östeuropa med stort beroende av rysk gas

Utrymme för mer aktiv finanspolitik

- **Stötta barnfamiljerna** och de mest utsatta hushållen
- **Rädda bostadsförsörjningen**
- **Stoppa nedskärningarna** i vård, skola och omsorg
- **Reformera elmarknaden** och skynda på elektrifieringen
- **Rusta upp arbetsmarknadspolitiken**

Dags för en stark och träffsäker tillväxtpolitik

Ekonomiska utsikter våren 2023

LO-ekonomerna